

Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 3, 2024

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:6832](#) 20-12-2023

Planschade/Utrechtse Heuvelrug

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:19923](#) 14-12-2023

Planschade/Oegstgeest

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:6749](#) 14-12-2023

Omgevingsvergunning/De Ronde Venen

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:6623](#) 08-11-2023

Planschade/Laren

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2024:249](#) 24-01-2024

Bestemmingsplan Landgoed Paleis Soestdijk/Baarn

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2024:124](#) 17-01-2024

Nadeelcompensatie/Rotterdam

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2024:131](#) 17-01-2024

Positieve weigering Wnb-vergunning/Gelderland

RECHTSPRAAK

Bestemmingsplan Landgoed Paleis Soestdijk/Baarn

De ontwikkeling van 98 appartementen en 1.000 m² collectieve zorgvoorzieningen in het NNN, is niet een kleinschalige verstedelijking. De aantasting van kwaliteiten van het NNN, zoals de afname van rust in het gebied, moeten mee worden genomen in de compensatieopgave. Binnen tien jaar moet deze compensatie leiden tot een duidelijke aantoonbare meerwaarde voor het NNN.

Casus

Het bestemmingsplan maakt de herontwikkeling van het landgoed Paleis Soestdijk en de realisatie van woningen in het aangrenzende Alexanderkwartier mogelijk. Het plangebied maakt grotendeels onderdeel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Omwonenden en natuurorganisaties hebben tegen het plan beroep ingesteld. Zij betogen dat het plan in strijd is met artikel 9.2 van de Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht (IOV). Hierin is bepaald dat verstedelijking binnen landelijk gebied niet is toegestaan. Zij stellen ook dat het plan leidt tot een onaanvaardbare aantasting van het NNN, die onvoldoende wordt gecompenseerd.

Rechtsvragen

1. Wat is een kleinschalige verstedelijking als bedoeld in artikel 7.8 van de IOV?
2. Wordt de aantasting van het NNN-gebied voldoende en tijdig gecompenseerd?
3. Moet, gelet op artikel 6.3 van de IOV (wezenlijke kenmerken en waarden) worden beoordeeld of de stikstofemissie vanwege de herontwikkeling, nadelige gevolgen heeft voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied?

Uitspraak

1. *Verstedelijking landelijk gebied*

De raad heeft een beroep gedaan op de uitzonderingsmogelijkheid van artikel 7.8 van de IOV. Het gaat hier om de uitzondering op het verstedelijkingsverbod voor de historische buitenplaatszone en militair erfgoed. Deze bepaling luidt:

‘1. In afwijking van artikel 9.2 “Verstedelijkingsverbod landelijk gebied” kan een bestemmingsplan verstedelijking toestaan in de Historische buitenplaatszone en het Militair erfgoed, onder voorwaarde dat de verstedelijking:

- a. kleinschalig is;
- b. gericht is op het creëren van economische kostendragers ten behoeve van het behoud, herstel of de versterking, of een combinatie hiervan, van de cultuurhistorische waarde van de Historische buitenplaatszone dan wel het Militair erfgoed; en
- c. zorgvuldig wordt ingepast in de omgeving.’

De Afdeling volgt het standpunt van appellanten dat de ontwikkeling in het Alexanderkwartier, te weten 98 appartementen en 1000 m² aan collectieve zorgvoorzieningen, niet ‘kleinschalig’ is als bedoeld in artikel 7.8 van de IOV. De Afdeling wijst erop dat in de toelichting bij artikel 7.8 van de IOV wordt verwezen naar de ‘Leidraad behoud door ontwikkeling op historische buitenplaatsen, een handreiking voor proces en realisatie’ (juli 2014)’. In deze leidraad wordt als voorbeeld van een ‘kleinschalige ruimtelijke ontwikkeling’ gegeven het bestemmen van een koetshuis (bijgebouw) bij een woning van een buitenplaats voor kantoordoeleinden. De Afdeling is van oordeel dat de raad geen beroep kan doen op de uitzonderingsmogelijkheid van artikel 7.8 van de IOV. Dit betekent dat het plan is vastgesteld in strijd met artikel 9.2 van de IOV.

2. NNN

Het plangebied maakt grotendeels onderdeel uit van het NNN. Het beschermingsregime voor het NNN is in de eerste plaats opgenomen in (hoofdstuk 6 van) de IOV. Tussen partijen is niet in geschil dat het plan voorziet in ruimtelijke ontwikkelingen die kunnen leiden tot aantasting van het NNN. Volgens de raad is die aantasting echter zo veel mogelijk beperkt en wordt de overblijvende aantasting overeenkomstig artikel 6.3, derde lid, van de IOV tijdig gecompenseerd.

In het NNN-rapport staat verder over de wezenlijke waarden en kenmerken van het

plangebied dat rust als omgevingsfactor relevant is voor het functioneren van het ecosysteem. In het rapport is erkend dat de planontwikkeling zal leiden tot een afname van rust in het gebied, specifiek rond het Alexanderkwartier, het paleis en de Parade. In het NNN-rapport is echter alleen per deelgebied in het plangebied aangegeven welke meerwaardemaatregelen worden genomen om de oppervlaktecompensatie als gevolg van een toename van bebouwing te realiseren. In dat rapport is niet, zoals in het deskundigenverslag ook is opgemerkt, bezien of en hoe andere aantastingsaspecten dan oppervlakte, zoals de afname van rust, moeten worden gecompenseerd. Uit de IOV blijkt echter niet dat slechts het verlies aan oppervlakte van het NNN moet worden gecompenseerd dan wel dat de aantasting van het NNN alleen moet worden gecompenseerd in oppervlakte. Artikel 6.3, eerste lid, van de IOV noemt naast oppervlakte namelijk ook de wezenlijke kenmerken en waarden en de kwaliteit en samenhang van het NNN. Verder bepaalt artikel 6.5, eerste lid, van de IOV dat compensatie zodanig plaatsvindt dat deze de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN versterkt en volgt uit het zesde lid van dat artikel dat aan de compensatie een compensatieplan ten grondslag ligt waarin niet alleen de benodigde compensatieoppervlakte wordt beschreven, maar ook maatregelen die worden uitgevoerd ter compensatie van de aantasting.

Naar het oordeel van de Afdeling moet daarom, anders dan waar de raad kennelijk van uit is gegaan, niet alleen de aantasting van de oppervlakte van het NNN, maar ook de aantasting van andere kwaliteiten van het NNN, zoals in dit geval de afname van rust in het gebied, mee worden genomen bij de compensatieopgave. Nu dat aspect niet is meegenomen bij het bepalen van de benodigde compensatie, is het plan op dit punt niet in overeenstemming met de IOV vastgesteld.

Artikel 6.3, eerste lid, onder b, van de IOV stelt als voorwaarde voor het vaststellen van een bestemmingsplan, dat leidt tot een aantasting van het NNN, dat het plan binnen 10 jaar resulteert in een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het NNN voor wat betreft kwaliteit, oppervlakte en samenhang. Uit de toelichting op deze bepaling blijkt dat het moet gaan om een verbetering en versterking van de waarden van het NNN, waarbij de aantasting ruim wordt gecompenseerd. Dat betekent voor compensatie van natuurstypen dat er sprake is van een plus bovenop de in bijlage 11 van de IOV genoemde toeslagen. Onder compensatie wordt zowel nieuwe natuur als overige natuurmaatregelen verstaan, zo volgt uit de toelichting op de IOV.

De Afdeling stelt vast dat in de hoofdstukken 4 en 5 van het NNN-rapport een beschrijving is gegeven van de huidige staat van het gebied. Daarbij is aandacht besteed aan de bestaande ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied, de in het gebied voorkomende natuurstypen en de

bestaande kenmerken en waarden van het gebied. Vervolgens zijn ook in hoofdstuk 5 natuurmaatregelen. De bedoeling is dat die maatregelen de aantasting van het NNN compenseren en de natuurwaarden in het gebied versterken en vergroten. In het beheer- en inrichtingsplan zijn die maatregelen verder uitgewerkt. Hoewel de Afdeling ziet dat in de betreffende rapporten natuurmaatregelen zijn voorgesteld om de aantasting van het NNN te compenseren en om meerwaarde voor het gebied te creëren, kan naar het oordeel van de Afdeling op grond van die rapporten niet de conclusie worden getrokken dat het plan met de natuurmaatregelen uiteindelijk, binnen 10 jaar, leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het NNN. Niet inzichtelijk is hoe en in hoeverre de voorgestelde natuurmaatregelen op zichzelf en in samenhang gezien een meerwaarde opleveren voor het NNN voor wat betreft kwaliteit, oppervlakte en samenhang, in het licht van de met het plan voorziene ruimtelijke ontwikkelingen die het NNN aantasten. De Afdeling merkt daarbij op dat niet is vereist dat voor elke kwaliteit van het NNN een meerwaarde optreedt, maar wel moet – om een meerwaarde te kunnen vaststellen – duidelijk zijn dat per saldo de compensatie tot een voor het NNN positief resultaat leidt. In het beheer- en inrichtingsplan zijn weliswaar twee verschillende totaaloverzichten van de voorgestelde natuurmaatregelen opgenomen, maar daaruit volgt niet voor welke kwaliteiten van het NNN de verschillende maatregelen tot een meerwaarde kunnen leiden en wat onderaan de streep de meerwaarde is van die maatregelen voor het NNN. Bovendien zijn de mogelijke positieve gevolgen van die natuurmaatregelen niet in relatie gebracht met de negatieve gevolgen van de aantasting van het NNN. De conclusie is daarom dat de raad er niet in is geslaagd afdoende te motiveren dat het plan, met de voorgestelde maatregelen, binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het NNN.

Volgens Natuurmonumenten en andere borgt het plan onvoldoende dat de benodigde oppervlaktecompensatie ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Natuurmonumenten en andere wijzen erop dat in het NNN-rapport wel is vastgesteld dat de uitbreiding van de boskeet in het Paleisbos leidt tot een aantasting van het NNN en daarom een natuurcompensatie van 176 m² benodigd is, maar dat deze compensatie niet is geborgd in het plan. Die aantasting doet zich namelijk voor op gronden met de bestemming 'Natuur', maar er is geen voorwaardelijke verplichting gekoppeld aan die bestemming.

De Afdeling volgt de raad niet in zijn standpunt dat de op grond van de IOV benodigde oppervlaktecompensatie voor de uitbreiding van de boskeet in de planregels voldoende is geborgd. De uitbreiding van de boskeet is voorzien op gronden met de bestemming 'Natuur'. Zonder een voorwaardelijke verplichting gekoppeld aan de bouwmogelijkheden die binnen die bestemming worden geboden, kan het bebouwde oppervlakte ter plaatse, specifiek door de

uitbreiding van de boskeet, toenemen zonder dat is geborgd dat de aantasting van het NNN als gevolg daarvan wordt gecompenseerd. Natuurmonumenten en andere betogen dan ook terecht dat in het plan een toereikende voorwaardelijke verplichting ontbreekt die verzekert dat de voor de boskeet benodigde oppervlaktecompensatie wordt gerealiseerd, zoals artikel 6.6 van de IOV voorschrijft.

In het NNN-rapport staat, zoals ook onder 108.1 is geconstateerd, dat als gevolg van de planontwikkeling sprake is van een afname van rust in het gebied, onder meer rondom het Paleis en de Parade. Het plan maakt op die gronden niet alleen een auditorium en de bouw van een hotel mogelijk, maar ook het houden van evenementen en het organiseren van exposities, bijeenkomsten en vergaderingen. Die evenementen en bijeenkomsten kunnen ook plaatsvinden zonder dat een omgevingsvergunning voor bouwen wordt verleend. Of de afname van rust in het gebied ook komt door het houden van evenementen en andere bijeenkomsten in het Paleis en bij de Parade wordt niet duidelijk uit het NNN-rapport, maar dat acht de Afdeling niet uitgesloten. Deze activiteiten kunnen dus leiden tot een aantasting van het NNN, zonder dat voor die aantasting is zeker gesteld dat maatregelen worden genomen. Gelet op artikel 6.6 van de IOV en de toelichting daarop, had dat naar het oordeel van de Afdeling wel in het plan moeten worden geregeld.

3. Stikstofemissie

De Afdeling overweegt dat de bescherming van het NNN is geregeld in de IOV. Gelet op de redactie van artikel 6.3, eerste lid, bezien in samenhang met bijlage 10 (Wezenlijke kenmerken en waarden), van de IOV moet de raad bij het vaststellen van het plan beoordelen of de stikstofemissie die wordt veroorzaakt door de herontwikkeling nadelige gevolgen heeft voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 24 augustus 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2327. De wegen waar het grootste deel van de stikstofemissie plaatsvindt zijn weliswaar zelf geen NNN, maar de toename van het verkeer en dus deze stikstofemissie is een direct gevolg van een ontwikkeling binnen het NNN. De beoordeling die de raad moet verrichten op grond van de IOV behoeft echter niet op dezelfde wijze te worden uitgevoerd als de beoordeling die op grond van de Wnb moet worden verricht bij een (dreigende) aantasting van Natura 2000-gebieden.

De raad heeft voor het beoordelen van stikstofdepositie op het NNN (grotendeels) aangesloten bij de systematiek voor het beoordelen van de stikstofdepositie van plannen op Natura 2000-gebieden, in het bijzonder ook wat betreft het vaststellen van de 'referentiesituatie'. In de IOV zelf is niets vermeld over de wijze van beoordeling. De Afdeling is van oordeel dat de methodiek die is toegepast in het rapport Stikstofdepositie NNN

weliswaar niet toegepast hoefde te worden maar wel geschikt is om de gevolgen van de stikstofdepositie voor het NNN te beoordelen.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 24-01-2024

ECLI: ECLI:NL:RVS:2024:249

Zaaknummer: 202202119/1/R4

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/De Ronde Venen

Omgevingsvergunningen die vóór 1 januari 2024, de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet, van rechtswege zijn verleend, moeten ook na die datum nog bekend worden gemaakt en kunnen in dat geval na die datum in werking treden.

Casus

Op 13 september 2023 heeft verzoekster een aanvraag om een omgevingsvergunning gedaan, voor het in afwijking van het bestemmingsplan bouwen van een bijbehorend bouwwerk. Het college van de Ronde Venen heeft nog niet op de aanvraag beslist. Op 8 december 2023 heeft verzoekster beroep ingesteld tegen het niet tijdig bekendmaken van een beschikking van rechtswege. Volgens verzoekster is de reguliere voorbereidingsprocedure uit paragraaf 3.2 van de Wabo van toepassing, omdat de afwijking van het bestemmingsplan kan worden vergund met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), in samenhang met artikel 2.7 en artikel 4 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht. Volgens het college valt de aanvraag niet onder een van de daarin aangewezen categorieën van gevallen, zodat de afwijking van het bestemmingsplan alleen kan worden vergund met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo. Op grond van artikel 3.10, eerste lid, onder a, van de Wabo is dan de uitgebreide voorbereidingsprocedure uit paragraaf 3.3 van toepassing.

Verzoekster heeft een verzoek om een voorlopige voorziening gedaan, omdat zij stelt dat zij een spoedeisend belang heeft bij een bekendmaking vóór 1 januari 2024 van de – gestelde – van rechtswege verleende omgevingsvergunning. Zij wijst er daartoe op dat de regeling voor het van rechtswege verlenen van omgevingsvergunningen op die datum vervalt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en dat niet is voorzien in overgangsrecht op dit onderwerp.

Rechtsvraag

Vervalt door de inwerkingtreding van de Omgevingswet de verplichting tot bekendmaking van

een van rechtswege verleende vergunning, waardoor omgevingsvergunningen die voor 1 januari 2024 van rechtswege zijn verleend, niet meer in werking kunnen treden?

Uitspraak

Per 1 januari 2024 wordt de Wabo ingetrokken en treedt de Omgevingswet in werking. Op grond van artikel 4.3, aanhef en onder a, van de Invoeringswet Omgevingswet blijft het oude recht van toepassing op de aanvraag van verzoekster, totdat het besluit onherroepelijk wordt. Artikel 3.9, derde lid, eerste zin, van de Wabo is echter van dit overgangsrecht uitgezonderd. De wetgever heeft op deze manier geregeld dat aanvragen om omgevingsvergunningen die voor 1 januari 2024 zijn ingediend nog volgens de Wabo worden afgehandeld, maar heeft de regeling voor van rechtswege verleende omgevingsvergunningen per die datum met onmiddellijke werking laten vervallen.

De voorzieningenrechter overweegt dat dit tot gevolg heeft dat van rechtswege verleende omgevingsvergunningen nog aan de orde kunnen zijn, als de beschikking vóór 1 januari 2024 van rechtswege is gegeven, in de zin van artikel 4:20b, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dat kan zich slechts voordoen bij aanvragen waarop de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is en die uiterlijk acht weken voor 1 januari 2024 zijn gedaan, mits deze uit artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo volgende beslistermijn niet is verlengd op grond van het derde lid.

Op grond van artikel 4:20c, eerste lid, moet het bevoegd gezag een van rechtswege verleende omgevingsvergunning binnen twee weken bekendmaken. Op grond van artikel 6.1, vierde lid, van de Wabo treedt een van rechtswege verleende omgevingsvergunning in werking als na deze bekendmaking de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift is verstreken of, als bezwaar is gemaakt, op dit bezwaar is beslist.

De voorzieningenrechter oordeelt dat omgevingsvergunningen die voor 1 januari 2024 van rechtswege zijn verleend, ook na die datum nog bekend moeten worden gemaakt en in werking kunnen treden. Dat artikel 3.9, derde lid, eerste zin, van de Wabo van het overgangsrecht uit artikel 4.3 van de Invoeringswet Omgevingswet is uitgezonderd, heeft niet tot gevolg dat de verplichting tot bekendmaking van een van rechtswege verleende vergunning vervalt. Zodra die verlening van rechtswege is ontstaan, geldt zij immers als beschikking, op grond van artikel 4:20b, tweede lid, van de Awb. Hoewel de verplichting tot bekendmaking volgt uit het ten aanzien van de Omgevingswet per direct te vervallen artikel 4:20c, eerste lid, van de Awb, geldt voor beschikkingen ook de algemene procesrechtelijke verplichting tot bekendmaking, op grond van artikel 3:40 van de Awb. Laatstgenoemde bepaling blijft van toepassing op procedures op grond van de Wabo, ook na inwerkingtreding van de

Omgevingswet.

De voorzieningenrechter betreft hierbij dat deze interpretatie van het overgangsrecht in lijn is met de bedoeling van de wetgever. Bij de parlementaire behandeling is namelijk benadrukt dat als 'kantelmoment' is gekozen voor het moment waarop de aanvraag is ingediend. Het laten vervallen van de van rechtswege verleende omgevingsvergunning met onmiddellijke werking is daarbij ingegeven vanuit de wens om de uitvoerbaarheid van de overgang van het huidige naar het nieuwe stelsel voor de bestuursorganen te vereenvoudigen. De voorzieningenrechter leidt hieruit af dat ook de wetgever voor ogen had dat bepalend is dat uiterlijk op de dag voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvergunning van rechtswege is ontstaan vanwege het verstrijken van de beslistermijn, en niet of die vergunning ook al bekend is gemaakt.

De conclusie is dat ook na 1 januari 2024 bij de bestuursrechter kan worden geprocedeerd over de vraag of een uiterlijk acht weken voor die datum ingediende aanvraag om een omgevingsvergunning van rechtswege is verleend. Een dergelijke vraag kan aan de orde worden gesteld in een beroepsprocedure op de grondslag van artikel 8:55f van de Awb, over het niet tijdig bekendmaken van een beschikking van rechtswege. Als de bestuursrechter in een dergelijke procedure oordeelt dat uiterlijk op 31 december 2023 een omgevingsvergunning van rechtswege is ontstaan, dan is het bevoegd gezag gehouden die vergunning bekend te maken. Een van rechtswege verleende omgevingsvergunning kan in dat geval ook na 1 januari 2024 nog in werking treden.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 14-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:6749

Zaaknummer: UTR 23/6036

Wetsartikelen: 3:40 Awb, 4:20b lid 1 Awb, 4:20c lid 1 Awb, 4.3 aanhef en onder a Invoeringswet Omgevingswet, 2.12 lid 1 onder a onder 2° en 3° Wabo, 3.9 lid 3 eerste zin Wabo, 3.10 lid 1 onder a Wabo, 6.1 lid 4 Wabo en 8:55f Awb

RECHTSPRAAK

Positieve weigering Wnb-vergunning/Gelderland

Een aanvrager heeft procesbelang bij het instellen van beroep tegen een voor hem positief weigeringsbesluit. De betekenis van een positieve weigering bij een wijziging of uitbreiding van een activiteit of bij wijziging van regelgeving, kan aan de orde worden gesteld in een procedure over een besluit dat in het kader daarvan wordt genomen.

Casus

Gedeputeerde staten van Gelderland hebben een vergunning op grond van artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor de wijziging van de vleeskalverenhouderij geweigerd omdat een vergunning voor intern salderen niet nodig is. Stichting Stikstof Claim en de aanvrager zijn in beroep gegaan bij de rechtbank Gelderland, omdat zij vanuit het oogpunt van rechtszekerheid vinden dat ook voor intern salderen een vergunning moet worden afgegeven. De rechtbank heeft beide beroepen niet-ontvankelijk verklaard omdat de stichting geen belanghebbende is en de aanvrager geen procesbelang heeft. Alle partijen stellen hoger beroep in. De aanvrager handhaaft zijn bezwaren.

Rechtsvraag

Bestaat er procesbelang bij het opkomen van een aanvrager tegen een voor hem positief weigeringsbesluit?

Uitspraak

De Afdeling stelt vast dat tussen partijen niet in geschil is dat de aangevraagde situatie ten opzichte van de referentiesituatie niet leidt tot een toename van stikstofdepositie op de relevante Natura 2000-gebieden. Dat betekent, zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, dat op voorhand op grond van objectieve gegevens is uitgesloten dat de aangevraagde activiteit significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden.

Met de inwerkingtreding van de Spoedwet aanpak Stikstof op 1 januari 2020 is onder meer

artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb gewijzigd. Projecten die geen significante gevolgen kunnen hebben, zoals in dit geval omdat zij niet leiden tot een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie, zijn hierdoor niet langer vergunningplichtig (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 21 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:71, onder 17.2 en 17.3).

De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat het college niet bevoegd is een natuurvergunning te verlenen voor een activiteit die niet vergunningplichtig is. De Afdeling verwijst hiervoor naar haar uitspraak van 5 juli 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2587, onder 9.1-9.2. De rechtbank heeft dan ook terecht geoordeeld dat het college de aanvraag moest afwijzen en dat appellante met haar beroep niet kan bereiken dat aan haar alsnog een vergunning wordt verleend. De uitspraak van de rechtbank Noord-Holland waarnaar appellante verwijst, leidt niet tot een ander oordeel. Dat geldt ook voor wat appellante stelt over artikel 2.4 van de Wnb. Het college diende, nu appellante een aanvraag voor een natuurvergunning heeft ingediend, daarop een beslissing te nemen. Dat het college op grond van artikel 2.4 van de Wnb bevoegd is om verplichtingen op te leggen om handelingen overeenkomstig daarbij gegeven voorschriften uit te voeren of handelingen niet uit te voeren of te staken, staat daar los van.

Appellante betoogt wel terecht dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat het beroep voor zover dat door haar is ingesteld, niet-ontvankelijk is wegens het ontbreken van procesbelang. Tegen de positieve weigering kan beroep worden ingesteld en daarin kan, zoals appellante heeft gedaan, aan de orde worden gesteld of artikel 2.7 van de Wnb in het concrete geval van toepassing is en ruimte biedt voor de verlening van een vergunning. Als dan wordt vastgesteld dat een activiteit niet vergunningplichtig is, dan is het beroep ongegrond.

Het betoog slaagt.

Met de rechtbank is de Afdeling zich ervan bewust dat het vervallen van de vergunningplicht gevolgen heeft voor ondernemers, derden en de natuur en tot meer rechtsonzekerheid kan leiden. Op grond van de nu geldende wetgeving in de Wnb is het echter niet mogelijk om een natuurvergunning te verlenen voor de in de aanvraag aangegeven wijziging van de veehouderij van appellante. Aan de wens van appellante om uit oogpunt van rechtszekerheid toch een toestemmingsbesluit te nemen, bestaat binnen de Wnb geen ruimte. De wetgever heeft weliswaar het voornemen geuit om projecten waarbij sprake is van intern salderen weer vergunningplichtig te maken, maar de keuze om dit te doen en de wijze waarop is aan de wetgever. Daarop vooruitlopen is niet mogelijk.

Voor de beoordeling van het hoger beroep is een bespreking van de betekenis van een positieve weigering bij andere toekomstige besluiten niet nodig. Daarom komt de Afdeling

daar in deze uitspraak niet aan toe. De betekenis van een positieve weigering bij een wijziging of uitbreiding van een activiteit of bij wijziging van regelgeving, kan aan de orde worden gesteld in een procedure over een besluit dat in het kader daarvan wordt genomen.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 17-01-2024

ECLI: ECLI:NL:RVS:2024:131

Zaaknummer: 202206774/1/R2

Wetsartikelen: 2.7 lid 2 Wnb en 5.1 lid 1 onder e Ow

RECHTSPRAAK

Planschade/Utrechtse Heuvelrug

Voorzienbaarheid woningbouw binnen de rode contour.

Casus

Deze zaak gaat over het verzoek van eisers aan het college om tegemoetkoming in planschade. Eisers zijn sinds 1 augustus 2007 eigenaar van het perceel met vrijstaande woning aan de [adres 1] in [woonplaats]. Eisers hebben het perceel op 30 oktober 2006 gekocht. Voor het naastgelegen perceel [adres 2] (in eigendom van de derde-partijen) is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. De bestemmingsplanwijziging ziet op het mogelijk maken van de bouw van een woning (hetgeen inmiddels is gerealiseerd). Eisers stellen schade te lijden als gevolg van deze planologische ontwikkeling. Het college heeft het planschadeverzoek van eisers vanwege voorzienbaarheid afgewezen.

Eisers vinden dat geen sprake is van voorzienbaarheid. Zij vinden dat zij bij de koop van hun perceel geen rekening hoefden te houden met de kans dat het planologische regime op het naastgelegen perceel in ongunstige zin zou veranderen. De rode contour uit het Streekplan geldt niet als concreet beleidsvoornemen. Dit omdat deze rode contour juist ziet op het weren van bebouwing in het buitengebied en de schaal van de contourenkaart te grofmazig is (1:25.000). Door de grofmazigheid was het voor eisers niet af te leiden dat 'niet de [straat] verder wordt gevolgd maar dat de rode contour een stukje afsnijdt'. Voor de vraag of sprake is van een 'concreet beleidsvoornemen' moet bovendien worden gekeken naar de kaart, de toelichting en de legenda, en deze ontbreekt.

Rechtsvraag

In geschil is of het college mocht concluderen dat de planologische ontwikkeling voor eisers voorzienbaar was en daarom voor rekening van eisers blijft.

Uitspraak

De rechtbank is het niet met eisers eens en acht de planologische ontwikkeling voorzienbaar. Dit omdat het Streekplan in combinatie met de contourenkaart voor eisers een voldoende

concrete aanleiding had moeten vormen om rekening te houden met de kans dat op het naastgelegen perceel woningbouw zou gaan plaatsvinden.

In het Streekplan staat dat de verstedelijkingsambities binnen de rode contouren moeten plaatsvinden. Voor [woonplaats] wordt aangegeven dat wordt uitgegaan van een woningbouwprogramma van 130 woningen in de gehele gemeente. De rechtbank is het met het college eens dat uit het Streekplan in combinatie met de contourenkaart volgt dat er woningbouw binnen de rode contouren kan komen. In dit geval ziet de rode contour dus niet enkel op het weren van bebouwing in het buitengebied.

Dat de kaart waarop de rode contour is afgebeeld grofmazig is (1:25.000), maakt nog niet dat geen sprake is van een 'concreet beleidsvoornemen'. Het is niet zo dat eisers uit de grofmazige kaart niet de ligging van de contour konden afleiden. Dit maakt de kaart concreet genoeg.

Ook vindt de rechtbank het beleidsvoornemen dat er woningbouw kan komen binnen de rode contour concreet genoeg.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 20-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:6832

Zaaknummer: 22/1255

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Nadeelcompensatie/Rotterdam

Als uitgangspunt geldt dat de uitvoering van wegwerkzaamheden en de vervanging van rioleringen een normale maatschappelijke ontwikkeling is, waarvan de nadelige gevolgen in beginsel voor rekening van de benadeelde ondernemers dienen te blijven.

Casus

[Appellant] exploiteerde een snackbar op het bedrijventerrein Noord-West in Rotterdam.

Vanaf juni 2017 tot april 2019 hebben op het bedrijventerrein in de directe nabijheid van de snackbar in opdracht van het college riool- en wegwerkzaamheden plaatsgevonden ten behoeve van het project Bedrijventerrein Noord-West en de werkzaamheden aan de Oost-Abtsbrug-Matlingeweg. Op 8 maart 2019 heeft [appellant] het college verzocht om vergoeding van inkomensschade als gevolg van de werkzaamheden. Het college heeft bij besluit van 12 april 2019 onder verwijzing naar een advies van de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken (SAOZ) van 11 maart 2021 aan [appellant] € 55.550 aan nadeelcompensatie toegekend. In het advies is vermeld dat de schade die voortvloeit uit het berekende omzetverlies is gecorrigeerd met de niet-gemaakte personeelskosten (€ 108.159).

Rechtsvragen

1. Is de gehanteerde schadeberekingsmethode geoorloofd?
2. Heeft het college de vergoedbare schade onjuist vastgesteld?

Uitspraak

1. De SAOZ hanteert in haar advies een binnen het stelsel van nadeelcompensatie gangbare en door de Afdeling geaccepteerde methode om de schade te berekenen. De schadecommissie heeft voor de berekening van de uit de omzetsdaling voortvloeiende schade een vergelijking gemaakt tussen de situatie waarin [appellant] zich als gevolg van de werkzaamheden en de

hypothetische situatie waarin [appellant] zich zou hebben bevonden als de werkzaamheden zich niet zouden hebben voorgedaan. De berekeningsmethode is gebaseerd op omzetgegevens en jaarrekeningen en is dus controleerbaar.

2. De vaststelling van de omvang van het normale maatschappelijke risico of het normaal ondernemersrisico is in de eerste plaats aan het bestuursorgaan, dat daarbij beoordelingsruimte toekomt. Als een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak schade veroorzaakt die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico en die een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft, kent het bestuursorgaan de benadeelde desgevraagd een vergoeding toe.

Als uitgangspunt geldt dat de uitvoering van wegwerkzaamheden en de vervanging van rioleringen een normale maatschappelijke ontwikkeling is, waarvan de nadelige gevolgen in beginsel voor rekening van de benadeelde ondernemers dienen te blijven. Anders dan [appellant] betoogt, hebben de werkzaamheden naar tijd, plaats, ontstaanswijze of begeleidende omstandigheden geen uitzonderlijk of ongebruikelijk karakter. De duur van de werkzaamheden, 23 maanden, is ook niet abnormaal lang geweest. De werkzaamheden, die onderdeel zijn van het project Bedrijventerrein Noord-West (oostelijk deel) zijn in drie fasen (niet aaneengesloten) uitgevoerd, met een wisselende mate van overlast. In de eerste fase, die duurde tot 20 oktober 2017, is de snackbar ongewijzigd bereikbaar gebleven. Tijdens deze fase zijn er van 14 juni tot en met 31 juni 2017 ook werkzaamheden aan de Oost-Abtsbrug-Matlingeweg uitgevoerd. De riool- en bestratingswerkzaamheden in fase 2 zijn aangevangen op 5 maart 2018 en zijn beëindigd op 9 april 2019. De snackbar was voor klanten bereikbaar via rijplaten en een apart aangelegd parkeerterrein vlak voor de deur van het café-restaurant. In deze fase zijn er ook omleidingsroutes ingesteld. In fase 3, van 16 september 2019 tot en met 8 februari 2020, was de snackbar volledig en ongewijzigd bereikbaar.

Het betoog van [appellant] dat de rioolwerkzaamheden in de buurt van de snackbar plaatsvonden en dat het gebruik van het terras negatief werd beïnvloed door stankoverlast, leidt niet tot de conclusie dat de werkzaamheden niet als normaal gekwalificeerd kunnen worden.

Anders dan [appellant] betoogt, is er geen grond voor het oordeel dat het college onvoldoende rekening heeft gehouden met de aard en omvang van de werkzaamheden, gelet op de beschrijving van de werkzaamheden in het advies van de SAOZ.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 17-01-2024

ECLI: ECLI:NL:RVS:2024:124

Zaaknummer: 202300722/1/A2

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Planschade/Laren

De maximale planologische bouwmogelijkheid was in het oude plan niet een onvoorwaardelijke bouwmogelijkheid.

Casus

Deze zaak gaat over het verzoek van eiser aan het college om tegemoetkoming in planschade als gevolg van een nieuw bestemmingsplan.

Eiser bestrijdt dat de bebouwingsmogelijkheden niet zijn verminderd. Volgens eiser is er in de nieuwe planologische situatie ook sprake van een beperking van de bouwmogelijkheden. Eiser wijst erop dat voor het bepalen van planschade van belang is hetgeen op grond van het oude planologische regime maximaal kan worden gerealiseerd en hetgeen na de planologische wijziging maximaal kan worden gerealiseerd, ongeacht de vraag of verwezenlijking daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Volgens eiser is het hierbij van belang om uit te gaan van de maximale mogelijkheden en niet van de feitelijke mogelijkheden. Dat zich huizen op de naastgelegen percelen bevinden, is volgens eiser een externe factor. Volgens eiser is de maximale mogelijkheid van het bestemmingsplan dat er een gebouw mag worden gebouwd op het perceel, en deze mogelijkheid is er in het nieuwe bestemmingsplan niet meer. Eiser wijst er ook op dat naar het maximaal mogelijke gekeken moet worden en dat woningen gesloopt kunnen worden en bouwvlakken verplaatst kunnen worden.

Rechtsvraag

Zijn de bouwmogelijkheden verminderd?

Uitspraak

De rechtbank volgt eiser hierin niet. Het nieuwe bestemmingsplan staat het bouwen van gebouwen op het perceel niet toe. Het college heeft in het verweerschrift toegelicht dat het oude bestemmingsplan de bouw van een gebouw toestond als aan vijf voorwaarden was voldaan. Eén van die voorwaarden was dat de onderlinge afstand van het te bouwen gebouw tot een belendende woning ten minste 50 meter was. In tegenstelling tot waar eiser van

uitgaat, was de maximale mogelijkheid op basis van het oude bestemmingsplan niet het bouwen van een gebouw, maar het bouwen van een gebouw mits aan de vijf voorwaarden is voldaan. De maximale planologische bouwmogelijkheid was daardoor niet een onvoorwaardelijke bouwmogelijkheid. Rondom het perceel van eiser zijn meerdere woningen gebouwd. In de situatie van eiser bestond hierdoor planologisch gezien geen bouwmogelijkheid omdat niet werd voldaan aan de voorwaarde van ten minste 50 meter afstand van de belendende woningen. Bebouwingsmogelijkheden waren daardoor planologisch niet toegestaan. De rechtbank kan deze toelichting van het college volgen. Aan de vraag of de uitzonderingssituatie aan de orde is, komt de rechtbank dan ook niet toe. De beroepsgrond van eiser slaagt niet.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 08-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:6623

Zaaknummer: 21/4113

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Planschade/Oegstgeest

Geen vergoeding vanwege tijdelijk voordeel dan wel voorzienbaarheid.

Casus

Betrokkenen wonen sinds 1996 op het [adres] in [plaats]. Ten tijde van de aankoop van hun woning gold ter plaatse het bestemmingsplan 'Centrum, 1e herziening'. Op het perceel naast de woning van betrokkenen bevond zich aan de [straatnaam] een sportterrein van de sportvereniging Ajax-Sportman-Combinatie (ASC). Ter plaatse van het sportterrein gold vanaf 23 oktober 2008 het bestemmingsplan 'Oranje Nassau'. Ingevolge dit bestemmingsplan hadden de gronden van het sportterrein de bestemming 'Sport (S)'. Het college heeft ten behoeve van de woningbouw op het sportterrein het bestemmingsplan 'Oranje Nassau, wijzigingsplan Duivenvoordestraat' (het wijzigingsplan) vastgesteld. Dit wijzigingsplan voorziet in de bouw van vijftig woningen. Betrokkenen hebben op 2 mei 2016 verzocht om een tegemoetkoming in de planschade in verband met het wijzigingsplan. Volgens hen leidt het wijzigingsplan tot een verlies aan uitzicht, alsmede een toename van het geluidsniveau en van lichthinder 's nachts.

Langhout komt na een vergelijking van 'Oranje Nassau' met het wijzigingsplan tot de conclusie dat door inwerkingtreding van het wijzigingsplan planologisch nadeel voor betrokkenen is ontstaan. Volgens eiseres is geen sprake van voor vergoeding in aanmerking komende planschade omdat er sprake is van voorzienbaarheid van de schade ten tijde van de aankoop van de woning door betrokkenen. Betrokkenen hadden in 1996 rekening moeten houden met de mogelijkheid dat op of direct nabij de perceelsgrens een gebouw, gedeeltelijk tribune, was toegestaan van bijvoorbeeld 50 meter breed, 7 meter diep en 15 meter hoog. De ruimtelijke gevolgen van deze mogelijkheid bestaan uit nadelige effecten voor het uitzicht, de privacy, lichthinder, geluidhinder, schaduwwerking en de situeringswaarde. Deze nadelige effecten komen voor een belangrijk deel overeen met de effecten van het wijzigingsplan.

Rechtsvraag

Kan betrokkenen tijdelijk voordeel dan wel voorzienbaarheid worden tegengeworpen, nu

betrokkenen door de inwerkingtreding van het bestemmingsplan 'Oranje Nassau' er planologisch op vooruit zijn gegaan en dat hetgeen in de voor betrokkenen meest ongunstige situatie op grond van bestemmingsplan 'Centrum, 1e herziening' ten tijde van de aankoop van hun woning planologisch kon worden gerealiseerd, gedeeltelijk overeenkomt met de woningbouw die op grond van het wijzigingsplan is gerealiseerd?

Uitspraak

De rechtbank overweegt dat het college zich terecht op het standpunt stelt dat de bouw mogelijkheden op het sportterrein ten tijde van de aankoop van de woning door betrokkenen op grond van het bestemmingsplan 'Centrum, 1e herziening' ruimer waren dan op grond van het opvolgende bestemmingsplan 'Oranje Nassau'.

Op grond van vaste rechtspraak mag van een redelijk denkend en handelend koper worden verwacht dat hij de bestaande planologische mogelijkheden betreft bij het overeenkomen van de koopprijs van de woning. Voor zover een koper dat niet heeft gedaan, doet dat niet af aan de ten tijde van de aankoop van de woning bestaande kans dat die mogelijkheden zouden worden benut, zodat de schade, bestaande uit een waardevermindering van de woning, voorzienbaar was en voor zijn rekening dient te worden gelaten. Verder komt het uit het verlies van een tijdelijk voordeel bestaande nadeel voor rekening van een koper. Indien het college voor dat nadeel een vergoeding zou toekennen, zou een koper een vergoeding ontvangen voor schade die hij, in het geval hij de ten tijde van de aankoop van de woning bestaande planologische mogelijkheden in de koopprijs van de woning heeft verdisconteerd, niet heeft geleden, of voor schade die, in het geval hij die mogelijkheden niet in die koopprijs heeft verdisconteerd, voorzienbaar was en voor zijn rekening dient te worden gelaten.

Dat er op het sportterrein al bebouwing aanwezig was in de vorm van gebouwen en tribunes, maakt het voorgaande niet anders. Bij het bepalen van de voorzienbaarheid van de schade komt namelijk geen betekenis toe aan de grootte van de ten tijde van de beslissing tot investering bestaande kans dat de schade niet zou ontstaan. Evenmin is vereist dat verwezenlijking van de schadeveroorzakende overheidsmaatregel volledig en onherroepelijk vaststaat, of dat deze maatregel in detail is uitgewerkt of dat de omvang van de nadelige gevolgen met nauwkeurigheid kan worden bepaald. Beslissend is of op het moment van de aankoop van de woning door betrokkenen de mogelijkheid van de schadeveroorzakende overheidsmaatregel zodanig kenbaar was, dat hiermee bij de beslissing tot investering rekening kon worden gehouden. Nu het bestemmingsplan 'Centrum, 1e herziening' die mogelijkheid biedt, hadden betrokkenen er rekening mee moeten houden dat de op het sportterrein aanwezige gebouwen en bouwwerken ook op een andere locatie op het terrein zouden kunnen worden gerealiseerd.

De rechtbank concludeert dat het voor betrokkenen ten tijde van de aankoop van hun woning dus voorzienbaar was dat op grond van het bestemmingsplan 'Centrum, 1e herziening' meer bebouwing nabij hun woning mogelijk was dan op dat moment op het sportterrein aanwezig was. Niet was uitgesloten dat deze bebouwing, in de voor betrokkenen meest ongunstige situatie, zou worden gerealiseerd. Deze meest ongunstige invulling van het bestemmingsplan 'Centrum, 1e herziening' komt wat betreft de ruimtelijke effecten voor betrokkenen gedeeltelijk overeen met de woningen die met het wijzigingsplan mogelijk zijn gemaakt. Dit deel van de schade komt niet voor vergoeding in aanmerking, omdat dit ofwel in de koopprijs is verdisconteerd ofwel voorzienbaar was. Het college heeft de hoogte van de schade die niet voor vergoeding in aanmerking komt voldoende inzichtelijk gemaakt door een vergelijking te maken.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 14-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:19923

Zaaknummer: SGR 20/7905

Wetsartikelen: